Ideeën, zorgen en verwachtingen van kwetsbare ouderen met betrekking tot de overgang van het ziekenhuis naar huis: een kwalitatief onderzoek aan de hand van semi-gestructureerde interviews in twee huisartsenpraktijken.

Haio: Jansen Sophie , V.U.B.
Promotor: Goderis Geert , KUL
Praktijkopleider: KHARAGJITSING Aan , Ruyffelaert Muriel , STULENS Liesbet , Torbeyns Greetje , Weytjens Caroline

Context: Kwetsbare ouderen zijn bijzonder vatbaar tijdens de overgang van het ziekenhuis naar de thuissetting. Deze periode wordt vaak gekenmerkt door gebrekkige communicatie, complexe zorgbehoeften en een verhoogd risico op ongewenste uitkomsten, zoals functionele achteruitgang, verminderde kwaliteit van leven en heropname. Hoewel de eerstelijnszorg een centrale rol speelt bij het waarborgen van de continuïteit van de zorg, is er weinig bekend over hoe kwetsbare ouderen deze overgang zelf ervaren en wat zij verwachten van de zorg na ontslag.

Onderzoeksvraag: Het doel van deze studie was te begrijpen hoe kwetsbare ouderen de overgang van het ziekenhuis naar de thuisomgeving ervaren, met bijzondere aandacht voor hun ideeën, zorgen en verwachtingen ten aanzien van nazorg en zorgcoördinatie in de eerstelijnszorg. Dit is essentieel voor het identificeren en aanpakken van uitdagingen in de gezondheidszorg bij de overgang van het ziekenhuis naar huis, en kan helpen heropnames te verminderen en tegelijkertijd de algehele kwaliteit en tevredenheid over de zorgverlening te verbeteren.

Methode: Er werd een kwalitatief onderzoek uitgevoerd aan de hand van semi-gestructureerde interviews met kwetsbare ouderen van 65 jaar en ouder die in de voorgaande zes maanden uit het ziekenhuis waren ontslagen. De deelnemers werden gerekruteerd bij twee huisartsenpraktijken in België. De interviews werden afgenomen bij de deelnemers thuis en geanalyseerd aan de hand van reflexieve thematische analyses volgens Braun en Clarke. De gegevensverzameling werd voortgezet totdat data verzadiging was bereikt. Er werden dertien deelnemers geïnterviewd.

Resultaten: Uit de analyse kwamen zeven onderling samenhangende thema's naar voren: (1) communicatie als sleutelelement in de overgang van ziekenhuis naar thuis; (2) professionele zorgcoördinatie; (3) kwetsbaarheid; (4) sociale netwerken en de rol van familieleden; (5) zelfredzaamheid; (6) structurele en organisatorische belemmeringen; en (7) veerkracht. Deelnemers meldden vaak late of onduidelijke communicatie bij ontslag, inconsistente interprofessionele informatieoverdracht en variatie in de nazorg door huisartsen. De verwachtingen ten aanzien van pro-actieve versus reactieve nazorg liepen sterk uiteen en werden bepaald door persoonlijke kwetsbaarheid, copingstrategieën en de beschikbaarheid van informele ondersteuning.

Conclusie: De overgang van het ziekenhuis naar huis blijft een kwetsbare en complexe periode voor kwetsbare ouderen. De continuïteit van de zorg wordt sterk beïnvloed door de kwaliteit en timing van de communicatie, effectieve coördinatie tussen het ziekenhuis en de eerstelijnszorg, en expliciete aandacht voor individuele voorkeuren, kwetsbaarheid en de sociale context. Gepersonaliseerde, patiëntgerichte strategieën die rekening houden met deze factoren kunnen de ervaringen van patiënten verbeteren en mogelijk het aantal ongewenste uitkomsten na ontslag uit het ziekenhuis verminderen.